

**EVALUAREA NAȚIONALĂ
LA FINALUL CLASEI a IV-a
2014**

Model 2

Limba cehă

pentru elevii de la școlile și secțiile cu predare în limba cehă

Județul / sectorul.....

Localitatea.....

Școala.....

Numele și prenumele elevei / elevului.....

.....

Clasa a IV-a.....

Băiat ☐

Fată ☐

Přečti si pozorně následující text a správně vyřeš úkoly podle zadání:

Benzova tříkolka (1885) - první automobil

Sedmdesát devět let po vynálezu Papinova parního stroje (1690) došlo k významným událostem, kterými začala epocha motorových vozidel. Inženýr Cugnot získal podporu francouzského ministerstva války, pro které měl sestrojit parní traktor pro dělostřelectvo k vlečení těžkých děl. V roce 1769 měl první parní vůz zkušební jízdy. Dosahoval rychlosti až 4,5 km/hod. Bohužel nesplňoval výkonnostní požadavky do něj vkládané. Po 12 minutách jízdy došla pára. A bylo třeba na zemi pod kotlem rozdělat oheň. Teprve po vytvoření nové páry bylo možno pokračovat v cestě.

Ministr války byl však s pokusem spokojen a přidelil Cugnotovi další peníze na stavbu velkého stroje. Za necelé dva roky byl velký traktor hotov. Měl tříkolový podvozek. Před předním kolem byl velký mosazný kotel vážící 5 tun. Parovůz si již vezl vlastní ohniště a páru vyráběl za jízdy. Dosahoval rychlosti až 4 km/hod.

☐ Nastával věk páry. Doba rozsáhlého využívání parních strojů. Konstruktéři zkoušeli vyrobit první silniční vozidla. Roku 1830 jezdilo po Anglii již 26 parních automobilů. Mezi Londýnem a Paddingtonem byla zavedena pravidelná doprava parními automobily. Motorismus pomalu získával stoupence v mnoha zemích Evropy a Ameriky. Proti novému způsobu dopravy však rychle povstali odpůrci. Byli to majitelé dostavníkových koncesí, výrobci kočárů, chovatelé tažných koní, formani, obecně „lidi z branže“. Dále pak občané, kterým vadil velký hluk nových povozů v jinak klidných městech. V neposlední řadě i notoričtí stěžovatelé. Města i státy vydávaly na základě tlaku občanů nařízení a zákony proti silniční dopravě. Jako zajímavost nám slouží pověstný zákon „Locomotive act“ z Anglie roku 1865. Před vozem musela kráčet jedna osoba z tříčlenné obsluhy vozidla pěšky a červeným praporkem upozorňovat jezdce a kočí na nebezpečí. Vozidla měla omezenou rychlost - v osadách mohla dosahovat nejvýše 3 km/hod., na volné trati 6 km/hod.

V roce 1885 obdržel německý mechanik Gottlieb Daimler patent na "vozidlo na kolech poháněné plynovým nebo petrolejovým motorem, umístěným pod sedadlem a mezi zadními nápravami". Téhož roku dostal jeho krajan Karel Benz patent na "kočár bez koní poháněný benzínovým motorem". Řešení jejich vozidel byla východiskem ke stavbě skutečných automobilů.

V roce 1894 byl uspořádán na trati dlouhé 126 km (Paříž-Rouen) první automobilový závod. Vozidla již měla pneumatiky. V následujícím roce se konal ještě delší závod na 1200 km dlouhé trati Paříž-Bordeaux-Paříž. Startovalo 12 vozů se spalovacími motory, šest parních motorových vozidel a dokonce i jeden elektromobil. Vozy poháněné párou závod nedokončily. „Vítězem“ se stal dvoumístný Panhart-Levassor. Paříž jej uvítala po necelých 49 hodinách, byl nejrychlejší. Kupodivu oficiálním vítězem se však stal Peugeotův automobil. Přijel asi o jednu hodinu později, ale na stupně vítězů ho přivedla jeho čtyři sedadla.

První časový automobilový závod byl 18. prosince 1898 v městečku Acheres poblíž Paříže. Pořadatel závodů týdeník La France Automobile netušil, že položí základ snahy po stále větších a větších rychlostech. Tehdy zvítězil na 2 kilometrové trati francouzský hrabě Gaston de

Chasseloup-Laubat rychlostí 58,86 km/hod. Vítězný vůz Jean-taud byl elektromobil kočárového typu o váze 1400 kg poháněný bateriemi.

Ani ne za měsíc překonal belgický konstruktér Camille Jenatzy rekord na elektromobilu tvaru torpéda. Dosáhl rychlosti 62,12 km/hod.

Na přelomu 19. a 20. století se těšil elektromobil velké oblibě a v Americe byl ozšířenější než automobil se spalovacím motorem. O prosazení automobilu s benzínovým motorem se zasloužil americký konstruktér Henry Ford. V roce 1903 vytvořil na břehu Michiganského jezera se svým vozem nazvaným 999 nový světový rychlostní rekord - 146km/hod.

Časem v osobní automobilové dopravě získaly naprostou převahu benzínové motory. Parní automobily byly příliš těžkopádné, hřmotné a produkující spoustu škodlivin. Za druhé světové války nedostatek ropy přivedl některé země k částečnému návratu k pohonu automobilů plynem. Přizpůsobení běžných spalovacích motorů na pohon plynem nebyla složitá.

Elektromobily v konkurenci neobstály. Daly se sice postavit jednoduše a snáz obsluhovat, avšak olověné akumulátory byly choulivé, těžké a po ujetí 30 km se musely znovu dobíjet. Edison s Fordem se v roce 1915 pokusili o elektrickou verzi slavného modelu Ford-T. Ani ocelovníkové akumulátory nepomohly k výhře elektromobilu. V dopravě zvítězily spalovací motory hlavně díky vysokému výkonu a snadné skladnosti kapalných pohonných hmot. Po impozantním nástupu benzinových motorů přišly Diesellovy motory zcela odlišné koncepce, které dovedly ještě lépe zužitkovat energii paliva. Pohonnou hmotou byla levná nafta.

Tím jsme se dostali do současnosti, po silnici se nám prohání osobní automobily poháněné většinou spalovacími motory. Nákladní vozy využívají motory vznětové. Díky vysokému znečištění výfukovými plyny se konstruktéři snaží vyrobit velmi úsporná auta či sázejí na elektromobily či vozidla, které bude pohánět vodík.

(Z dějin automobilu- Technické noviny)

1.

Zakroužkuj písmeno se správnou odpovědí!

Název článku je:

- a) Naše auto
- b) První automobil
- c) Z dějin automobilu
- d) Parní automobil

Nu se completează de către elev.

COD

1.

2.

Zakroužkuj písmeno se správnou odpovědí!

Kdo vynález první parní stroj?

- A. Ford
- B. Edison
- C. Papin
- D. Eminescu

Nu se completează de către elev.

COD

2.

3.

Napiš odpověď.

V jakém roce vynalezl Papin parní stroj?

Nu se completează de către elev.

COD

3.

4.

Zakroužkuj písmeno se správnou odpovědí!

V jakém roce byl vyzkoušen první parní vůz?

- A. 1769
- B. 1900
- C. 1690
- D. 1940

Nu se completează de către elev.
COD

4.

5.

Označ s X správnou odpověď podle textu!

Roku 1830 jezdilo ...

A.	se létadlem.	
B.	se na vlastních koních.	
C.	po Anglii již 26 parních automobilů.	
D.	se v Londýně vlakem.	

Nu se completează de către elev.
COD

5.

6.

Napíš odpověď podle textu!

Kdo se zasloužil o prosazení automobilu s benzínovým motorem?

Nu se completează de către elev.
COD

6.	<input type="text"/>
----	----------------------

7.

Zakroužkuj písmeno, které je pokračováním začaté věty!

Nákladní vozy využívají....

- a) větrnou energii.
- b) motory vznětové.
- c) parní motory.
- d) vodní energii.

Nu se completează de către elev.
COD

7.	<input type="text"/>
----	----------------------

8.

Rozhodni, kde napíšeš velké a kde malé písmeno.

Roku 1830 jezdilo po (a)nglii již 26 parních (a)utomobilů. Mezi (l)ondýnem a (p)addingtonem byla zavedena pravidelná doprava (p)arními automobily. (e)dison s (f)ordem se v roce 1915 pokusili o (e)lektrickou verzi slavného modelu (f)ord-T.

Nu se completează de către elev.
COD

8.	<input type="text"/>
----	----------------------

9.

Vyhledej v textu 5 podstatných jmen a 5 sloves. Zapiš je do správného řádku!

PODSTATNÁ JMÉNA: _____

SLOVESA: _____

Nu se completează de către elev.

COD

9.

10.

Označ čarami mezery mezi jednotlivými slovy a větu přepiš!

Elektromobilyvkonkurencineobstály.

Nu se completează de către elev.

COD

10.

11.

Doplň slova s podobným nebo stejným významem:

rýchle	
pěkně	
nachystat	
rachot	
teplo	

Nu se completează de către elev.

COD

11.

12.

Spoj slova opačného významu:

A
hřmotné
všem
nastával
rychle
dávat

B
nikomu
brát
končil
tiché
pomalů

Nu se completează de către elev.

COD

12.

13.

Seřad' věty tak, aby vzniklo souvislé vyprávění. Do rámečku napiš číslicí správné pořadí vět!

1. V roce 1690, Papin vynalezl parní lokomotivu.
2. V dávných časů lidé jezdili vozem.
3. Dnes už se cestuje i letadlem.
4. Potom se začalo cestovat vlakem.
5. V roce 1885 vynalezl německý mechanik Gottlieb Daimler "vozidlo na kolech poháněné plynovým nebo petrolejovým motorem.
6. Od té doby lidé začali jezdit autem.

Správné pořadí vět:

--	--	--	--	--	--

Nu se completează de către elev.

COD

13.

14.

Napiš vety podle požadavků!

Představ si jak bude vypadat automobil v budoucnu. Napiš pět větách. Vymysli vhodný nadpis

Nu se completează de către elev.
COD

14.

BLAHOPŘEJEME! SKONČIL SI TEST!
DĚKUJEME ZA ÚČAST!